

Anti- Pestprotocol 2016

Basisschool De Dromedaris

Inhoudsopgave

1. Samenvatting Stappenplan bij pestgedrag
2. Waarom een pestprotocol?
3. De anti-pest coördinator
4. Achtergrondinformatie
5. Voorkomen pestgedrag
6. Aanpak pestgedrag
7. Hulp en begeleiding
8. Adviezen aan de ouders
9. Bronnen
10. Bijlage: Regels mobiel telefoongebruik
11. Bijlage: Internetprotocol De Dromedaris
12. Bijlage: pestprotocol van de kinderraad

1. Samenvatting Stappenplan bij pestgedrag

Pestincident	
Stap 1	• Leerling, medeleerling of ouder meldt het pestincident bij leerkracht
Stap 2	• Gesprek leerkracht met pester en gepeste waarin leerkracht afspraken maakt en consequenties bespreekt • Leerkracht verbetert groepsklimaat en mobiliseert middengroep • Afhankelijk van de ernst van het incident de ouders van het gepeste kind en pester al informeren
Het pesten herhaalt zich	
Stap 3	• Gesprek leerkracht met pester • Consequenties van stap 2 worden uitgevoerd • Notities maken op het digitale registratieformulier pestincidenten • APC, IB, collega's en TSO inlichten • Ouders inlichten • Leerkracht blijft actief t.a.v. het groepsklimaat en middengroep mobiliseren.
Aanhoudend pestgedrag	
Stap 4	• Gesprek leerkracht met pester en zijn ouders waarin sancties besproken worden en ouders nadrukkelijk om medewerking wordt gevraagd • Afspraken vastleggen op registratieformulier pestincidenten • Directeur op de hoogte brengen • Leerkracht blijft actief t.a.v. het groepsklimaat en middengroep mobiliseren.
Aanhoudend pestgedrag	
Stap 5	• Deskundige hulp inschakelen van APC, schoolarts, maatschappelijk werk en/of Schoolbegeleidingsdienst
Aanhoudend pestgedrag	
Stap 6	• Bij aanhoudend pestgedrag worden door leerkracht, IB, APC en directeur (en ouders) passende maatregelen genomen • Schorsing in overleg met bestuur en inspectie

2. Waarom een pestprotocol?

De Dromedaris is een school waar kinderen elkaar ontmoeten, respecteren, verschillend mogen zijn en zich veilig voelen. Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij willen alle kinderen die veilige plek bieden. Dit kan alleen als er sprake is van wederzijds respect.

Maar pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Pesten speelt zich vaak in het verborgene af. Dat maakt het alleen al moeilijk om er grip op te krijgen. Het is van groot belang dat alle betrokkenen (leerlingen, leerkrachten en ouders/verzorgers) pesten als een bedreiging voor een veilige leefomgeving zien.

Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen we elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de middengroep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon/antipest coördinator nodig. Deze kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Het Pestprotocol is een middel om ons beleid tegen pesten met regels/afspraken zichtbaar te maken en dient door alle betrokkenen te worden uitgedragen en nageleefd.

3. De anti-pest coördinator (APC)

Op onze school hebben wij twee anti-pest coördinatoren (APC).

Dit zijn Sanne van Burk en Susanne Eggenhuizen. (hierna genoemd: zij)

De APC heeft de volgende taken:

- Zij is verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid binnen onze school; zij houdt zicht op de berichtgeving en wetgeving omtrent het onderwerp pesten binnen het primair basisonderwijs zodat ons anti-pestbeleid up-to-date is en voldoet aan de wet.
- Zij is er verantwoordelijk voor dat alle direct betrokken partijen kennis hebben van het anti-pestprotocol. En zal ervoor zorgen dat het anti-pestprotocol binnen de school regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en 'leeft' binnen onze school.
- Eens in het jaar zal zij het anti-pestprotocol op een teamvergadering op de agenda zetten; dit om als team gezamenlijk te beoordelen of het protocol nageleefd wordt, of het (nog) up-to-date is en of we er als team zaken in zouden willen veranderen.
- Binnen onze school is zij het aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met 'pesten'. Collega's kunnen een beroep op haar doen. Vanaf stap 3 is de anti-pestcoördinator op de hoogte. Actief is zij pas in stap 4. Zij zal dan samen met de betreffende leerkracht(en), leerling(en) en de betreffende ouders/verzorgers het pestprobleem verder in kaart brengen en op zoek gaan naar oplossingen. Vervolgens zal zij vinger aan de pols houden tijdens het traject dat uitgezet wordt. De eerste verantwoordelijkheid/aanspreekpunt is en blijft wel de eigen leerkracht van de groep.
- Tot slot heeft zij ook een belangrijke rol als het gaat om het voorkomen van pesten binnen onze school. Zij is medeverantwoordelijk voor het beleidsplan sociaal emotionele ontwikkeling, waarbinnen de nadruk ligt op elkaar met respect behandelen, je veilig voelen binnen de school, jezelf durven zijn en je binnen de groep en binnen de school bij elkaar betrokken voelen.

4. Achtergrondinformatie

Plagen en pesten, wat is het verschil?

Plagen:

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflictantering waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Pesten:

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog **regelmatig** gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd **macht door intimidatie**

Voorbeelden van specifiek pestgedrag:

- *altijd een vervelende bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- *zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- *een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*
briefjes doorgeven met vervelende teksten of tekeningen
- *beledigen*
- *Negatieve opmerkingen maken over kleding*
- *isoleren*
- *buiten school opwachten, slaan of schoppen*
- *op weg naar huis achterna rijden*
- *naar het huis van het slachtoffer gaan*
- *bezittingen afpakken of vernielen*
- *schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer*
- *Etc. etc.....*

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Kenmerken van de pester:

Kinderen die pesten zijn vaak fysiek de sterksten uit de groep. Ze kunnen het permitteren zich agressiever op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld.

Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Recent onderzoek toont aan dat pesters eigenlijk alleen niet geliefd zijn

bij kinderen die bang voor ze zijn. De rest van de klas blijft pesters leuk vinden. Pesten wordt zelfs vaak strategisch ingezet: het maakt populair. Pesters kiezen daarom voornamelijk 'zielige' en 'onpopulaire' slachtoffers uit om geen sociale status te verliezen. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee bij het gedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer. Alles is immers beter dan door de "machtige pester" zelf gepest te worden. De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid met verve uit. Ze overtreden bewust regels en storen zich aan niemand en hebben vaak de vaardigheden ontwikkeld met hun daden weg te komen. Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijv. in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol, als pester gaan opstellen en manifesteren. "Laten pesten doet pesten". Een succesvolle pester heeft niet geleerd om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben last op termijn van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

Kenmerken van het gepeste kind:

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt.

Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een andere clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist

niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie. Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken.

Kenmerken middengroep:

De middengroep wordt gevormd door alle kinderen van de groep, behalve de gepeste en de pester. Zij nemen niet zelf het initiatief om te pesten, maar zijn ook geen slachtoffer. Kinderen uit de middengroep haken soms af omwille van de verstoorde groepssfeer. Als er veel gepest wordt in de groep, wordt de sfeer bedrukt en onveilig. Na een tijd wantrouwt iedereen elkaar uit angst om het volgende slachtoffer te worden. Kinderen uit de middengroep kampen soms ook met een schuldgevoel. Ze voelen zich verplicht om mee te doen, terwijl ze dat eigenlijk niet willen.

In de middengroep zijn 3 subgroepen te onderscheiden, namelijk:

20-25% is meeloper of aanmoediger:

Zij sluiten zich aan bij de pester en vormen zo samen het pestgroepje. Ze pesten mee uit angst om zelf gepest te worden, omdat ze denken daardoor populair te worden of om er op een andere manier voordeel bij te hebben. Meestal weten ze wel dat hun gedrag fout is. Doordat het pesten echter in een groep gebeurt, voelen ze zich minder verantwoordelijk voor de gevolgen. Deze kinderen kunnen zich minder goed inleven in een ander.

20-45% is buitenstaander:

Zwijgende buitenstaander: Zij zien het pesten wel, maar doen er niets aan. Vaak durven zij dit niet uit angst zelf het slachtoffer te worden. Alhoewel deze groep eigenlijk niets doet, speelt ze toch een grote rol. Door niet te reageren op het pesten, keuren de zwijgers in de ogen van de pester zijn/haar gedrag goed.
Onwetende buitenstaander: Zij zien niet dat er gepest wordt in de groep.

15-25% is helper of verdediger:

Zij zien het pesten en ondernemen stappen om het pesten te stoppen. Deze kinderen hebben een hogere status in de groep en zijn vaak cognitief en sociaal sterk. Meestal zijn er slechts een paar sterkere kinderen die de gepeste in

bescherming durven nemen. Zeker vanaf de puberteit wordt het moeilijk om tegen de groep in te gaan.

De middengroep is erg belangrijk bij de oplossing van het probleem. Eén van de kenmerken van een pester is dikwijls dat hij of zij populair wil zijn. Wanneer de pester de steun van de middengroep verliest, wordt pesten plots een pak minder interessant.

5. Voorkomen pestgedrag (Preventie)

Natuurlijk is de beste optie om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat en daar gaat dan ook in eerste instantie de aandacht naar uit.

Het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen heeft veel invloed op hun totale functioneren. Onze school besteedt daarom structureel en systematisch aandacht aan de sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen.

Ons team heeft vijf basisgebieden uitgekozen die goed aansluiten bij de Dromedarisvisie op de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen. Deze basisgebieden zijn:

1. We horen er allemaal bij
2. Samen werken
3. Veilig voelen
4. Samen spelen
5. Zorg voor materiaal en school

Samen met de leerlingen zijn binnen de basisgebieden gedragsregels opgesteld die wij allemaal belangrijk vinden. Deze afspraken zijn zichtbaar in de groepen en worden regelmatig besproken. We hanteren deze afspraken als een kader waarbinnen een goed en veilig pedagogisch klimaat gestalte krijgt. We vinden het belangrijk kinderen medeverantwoordelijk te maken voor het sociale klimaat in de klas.

Tweewekelijks gebruiken wij in onze seo-lessen een methode voor sociaal-emotionele vorming; Kwink. Deze methode biedt een doordacht SEL (sociaal Emotioneel Leren) programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. De methode is gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep. In veel andere lessen maken leerkrachten gebruik van coöperatieve werkvormen om samenwerking en sociale omgang te bevorderen.

Tevens hebben we een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem waarin we het sociale welzijn van de leerlingen bijhouden. In de bovenbouw worden er vragenlijsten toegepast die de leerlingen zelf invullen, hierdoor krijgen wij als school een compleet beeld van het sociaal- emotioneel welbevinden van elke leerling. Daarnaast wordt minimaal één keer per jaar een sociogram ingevuld (vanaf groep 1). De ontwikkeling van de groep en de individuele leerlingen wordt tijdens de groeps- en/of leerlingbespreking besproken. Dit gebeurt met de leerkracht en de intern begeleider. In deze gesprekken worden ook mogelijke aanpakken voor een groep of voor een individuele leerling besproken. Met ons beleid streven we ernaar om een veilig klimaat te creëren en proberen we pestgedrag te voorkomen.

Daarnaast houden we jaarlijks een veiligheidsmeting bij de leerlingen van de groepen 6, 7 en 8. De resultaten van deze meting (vragenlijst) worden op schoolniveau geanalyseerd en (indien nodig) worden er acties afgesproken. De veiligheidsmeting van elke groep afzonderlijk wordt met de betrokken leerkracht besproken, zodat er ook op groepsniveau gericht aandacht kan worden geschonken aan eventuele problemen.

De kinderraad van onze school heeft tevens een aandeel in het beleid t.a.v. veiligheid. We willen kinderen medeverantwoordelijkheid leren ten aanzien van het schoolklimaat en de veiligheid. Onze kinderraad heeft daar een centrale rol in. Zij hebben een 'kinderraad pestprotocol' opgesteld en dit wordt elk jaar geactualiseerd. De uitkomsten van de leerlingenvragenlijst worden ook met de kinderraad besproken. Wanneer er punten rondom veiligheid spelen op schoolniveau (pesten) wordt hier ook binnen de leerlingenraad aandacht aan besteed.

Tenslotte hanteren we diverse protocollen waarin o.a. de afspraken omtrent mobieltjes- en internetgebruik vastgelegd zijn (zie bijlages...)

6. Aanpak pestgedrag

Bij de aanpak van pestgedrag volgen wij het **Stappenplan bij pestgedrag** (zie paragraaf 6.2) en houden wij de theorie van de **Vijfsporenaanpak** (Bob van der Meer) in ons achterhoofd. Bij de vijfsporenaanpak wordt er gekeken naar 5 sporen die naast elkaar lopen en belangrijk zijn bij de aanpak van pestgedrag in een groep. Deze sporen richten zich op alle partijen die bij pestgedrag betrokken zijn. Het wil echter niet zeggen dat je deze sporen in een vaste volgorde moet doorlopen.

6.1. De Vijfsporenaanpak

De vijf partijen zijn:

- het gepeste kind
- de pester
- de klasgenoten (middengroep)
- de school/de leerkracht
- de ouder(s)/verzorger(s)

De vijf sporen zijn:

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.
2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest.
3. Mobiliseren van de middengroep.
4. De algemene verantwoordelijkheid van de school en de professionalisering van de leerkrachten.
5. De ouders van het gepeste, pestende kind steunen en de ouders van de middengroep indien noodzakelijk informeren.

Toelichting op de sporen:

1. We luisteren naar wat er gebeurd is. We laten aan het kind merken dat hij/zij uniek is en dat we er voor hem/haar willen zijn. We nemen het probleem serieus. We gaan samen met het kind op zoek naar mogelijke oplossingen en begeleiden het kind daarin. Indien nodig schakelen we deskundige hulp in. We houden vervolgesprekken met het kind.
2. We nemen de tijd voor een gesprek met het kind. Pesten gebeurt nooit zonder reden, we vinden het daarom belangrijk om achter de oorzaak te komen. We zullen ingaan op de impact van de pester op het slachtoffer. We zorgen ervoor dat het kind zich veilig voelt en leggen hem/haar uit wat wij als school zullen doen om het pesten te stoppen. We stellen hierin duidelijke grenzen.
3. We zullen ook de groep op de hoogte stellen van het pesten. We praten met de groep over ieders eigen rol daarin. De groep kan het pesten doorbreken door actief een rol te spelen in het proces. Het is belangrijk dat de groep leert het pesten bespreekbaar te maken met de leerkracht en/of ouder. De groep heeft de mogelijkheid om met oplossingen te komen waarin ze zelf een actieve rol spelen. (Deze stap kan afhangen van de gevoeligheid van het slachtoffer).

4. Wij als school zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van de kinderen. Wij vinden het belangrijk dat alle leerkrachten en andere medewerkers binnen onze school weten hoe ze moeten handelen bij pestgedrag. Binnen onze school zijn Sanne van Burk en Susanne Eggenhuizen onze anti-pestcoördinatoren.

5. We zullen ouders ervan op de hoogte stellen als hun kind in een peestsituatie zit. We zullen de tijd nemen het probleem met ouders te bespreken. Ouders zijn altijd welkom met vragen of om hun verhaal te doen.

6.2. Stappenplan bij pestgedrag

Wanneer leerlingen elkaar pesten worden de volgende stappen gevolgd:

Stap 1:

De gepeste leerling of een medeleerling of een ouder meldt het pesten bij de leerkracht.

Stap 2:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Ook wordt gesproken over de consequenties bij herhaling van pesterijen tussen dezelfde leerlingen. Afhankelijk van de aard van het incident worden ouders al geïnformeerd.

Leerkracht gaat met de klas actief aan de slag om het groepsklimaat te verbeteren en probeert de middengroep te mobiliseren.

Stap 3:

Bij herhaaldelijk pesten volgt er een nieuw gesprek met de pester en worden de besproken consequenties (in stap2) uitgevoerd;

Daarbij moet men denken aan onderstaande voorbeelden:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Daarnaast wordt er een notitie in het digitale registratieformulier pestincidenten van de pester en de gepeste leerling gemaakt. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht de toedracht in het dossier. Tevens is het belangrijk om nu naast de IB-er en anti-pestcoördinator ook de andere leerkrachten (denk aan buitenlopen met pauzes) en de TSO in te lichten (indien pester en/of gepeste hier gebruik van maakt). Bij deze stap 3 worden ook de ouders op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkrachten, leerling en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Leerkracht blijft actief t.a.v. het verbeteren van het groepsklimaat en mobiliseren van de middengroep.

Stap 4:

Een gesprek met de pester en zijn/haar ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Alle activiteiten en afspraken worden schriftelijk vastgelegd in het dossier van het kind.

NB. De directeur van de school wordt uiterlijk in deze fase op de hoogte gebracht van de casus en het verloop van de interventie en de daarbij horende afspraken.

Stap 5:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de anti-pestcoördinator, Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Stap 6:

Bij aanhoudend pestgedrag worden door leerkracht, intern begeleider, anti-pestcoördinator en directeur (en ouders) passende maatregelen genomen.

In extreme gevallen kan een leerling door de directeur geschorst of verwijderd worden. Dit gebeurt altijd in overleg met het bestuur en de inspectie.

Zie ook hoofdstuk 1: samenvatting Stappenplan bij pestgedrag.

7. Hulp en begeleiding

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Leerling laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Om zelf bij te dragen aan de verbetering van het zelfbeeld van het kind is het belangrijk na te gaan waar het kind goed in is.
- Door dit te stimuleren en positief te belonen zal een kind dit als succeservaring zien en zal ook dit bijdragen aan een positief zelfbeeld, zelfrespect.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten kan toenemen.

Begeleiding van de pester:

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen). Hierbij is contact met de ouders ook belangrijk: elkaar informeren en overleggen. De oorzaak voor het pesten hoeft immers niet (alleen) binnen school te liggen. Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- Neem het probleem serieus!
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen als het kind zich aan de regels houdt.
- Het kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen. Zoeken van een sport of club, waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstrainingen: jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Begeleiding middengroep:

De middengroep is erg belangrijk bij de oplossing van het probleem. Eén van de kenmerken van een pester is dikwijls dat hij of zij populair wil zijn. Wanneer de pester de steun van de middengroep verliest, wordt pesten plots een pak minder interessant.

- Ga met de middengroep een open gesprek aan rond pesten. Geef duiding over het verschil tussen plagen, ruzie maken en pesten. Soms hebben kinderen en jongeren niet door dat ze de grens tussen grappig en kwetsend overschrijden. Bespreek waar die grens voor iedereen ligt en maak duidelijk dat je niet tolereert dat die grens overschreden wordt.
- Maak afspraken en bespreek hoe je als groep kan reageren als er toch nog pestgedrag voorkomt.
- Door een open gesprek worden taboes en stilzwijgen doorbroken. Het is belangrijk dat iedereen die wil spreken daar ook de kans toe krijgt zonder bang te moeten zijn voor de reacties.
- Zorg ervoor dat tijdens een groepsgesprek de pester en/of de gepeste niet in verlegenheid gebracht worden.

8. Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- U kunt uw kind boeken laten lezen over pesten. Aan de hand van de boeken kunt u met het kind praten over het probleem en de in het boek besproken oplossingen bespreken.
- Wanneer uw kind slachtoffer is van pesterijen, tast dit zijn/haar zelfvertrouwen aan. Vandaar dat het belangrijk kan zijn een zelfverdedigingcursus of een cursus sociale vaardigheidstraining te laten volgen. Dit zal ervoor zorgen dat het zelfbeeld verbeterd wordt.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Neem als ouder een duidelijke stelling in (pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel) en maak deze ook duidelijk aan je kind.
- Corrigeer het kind dan ook op het verkeerde gedrag wanneer hij/zij dit vertoont.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders (middengroep):

- Voer regelmatig een gesprek met je kind.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Maak uw kind duidelijk dat wanneer hij/zij melding maakt van pesten bij de ouder of leerkracht het in dit geval niet bestempeld zal worden als klikker!
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Geef zelf het goede voorbeeld.

9. Bronnen:

ECLG Leerlingenzorg lesmateriaal cursus Anti-pestcoördinator

Vijfsporenaanpak van Bob van der Meer

<http://wij-leren.nl/pesten-op-school.php>

<http://www.stopermee.nu/>

<http://www.nji.nl/>

www.pestweb.nl

Regels mobiele telefoongebruik september 2016

Kinderen groepen 7 en 8

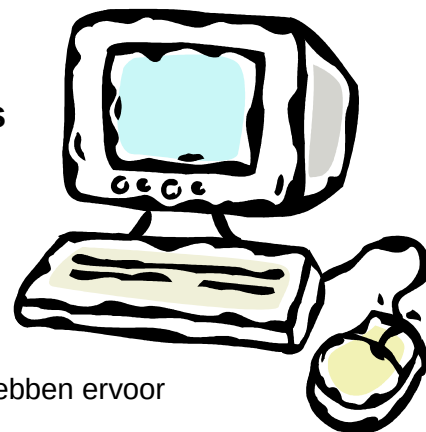
- Kinderen uit de groepen 7 en 8 mogen hun mobiele telefoon mee naar school nemen (wanneer ze die hebben).
- Mobiele telefoon is uitgeschakeld van 8.15 uur – 12.00 uur en 13.00 uur -15.15 uur en is niet zichtbaar aanwezig. Wanneer kinderen overblijven, geldt dit ook. Indien kinderen na schooltijd nog in school zijn, mag de telefoon eveneens niet gebruikt worden.
- Als het kind zonder toestemming de mobiele telefoon ingeschakeld heeft en gebruikt, neemt de leerkracht/ pleinwacht deze in. Alleen de ouders van het kind kunnen de telefoon dan weer ophalen. Dit geldt dus ook tijdens de pauze.
- Het kind is zelf verantwoordelijk voor zijn mobiele telefoon. De telefoon wordt dus **niet** ingeleverd bij de leerkracht. School aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor schade of verlies van de telefoon.
- Alleen als de leerkracht toestemming geeft (bijvoorbeeld bij ziekte), mag de mobiele telefoon ingeschakeld worden.

Overige groepen

- Kinderen uit de lagere groepen mogen **niet** hun mobiele telefoon mee naar school nemen. De ouder(s)/verzorger(s) kunnen de leerkracht om toestemming vragen in uitzonderingssituaties. Bijvoorbeeld wanneer een kind ver van school woont. Pas wanneer deze toestemming er is, mag het kind de telefoon mee volgens de afspraken die gemaakt zijn. Wanneer er geen toestemming is, wordt de telefoon ingenomen.

Internetprotocol o.b.s. De Dromedaris

Internet op school

De kinderen van onze school kunnen gebruik maken van internet. Wij hebben ervoor gekozen de leerlingen van alle klassen die mogelijkheid te bieden.

Wij maken hiervoor gebruik van kennisnet (Davindi) een Nederlandstalige zoekmachine, die kinderen in principe leidt naar Nederlandstalige sites die geselecteerd zijn, waardoor zaken als racistische uitingen en pornografie niet zomaar benaderd kunnen worden. Kinderen kunnen echter ook andere zoekmachines gebruiken.

Wij hebben voor elke groep een e-mail adres waarmee met andere kinderen gecommuniceerd kan worden.

Waarom internet

Kinderen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs: om informatie te zoeken, contacten te leggen met leerlingen van andere scholen en deskundigen te kunnen raadplegen. De software die in ontwikkeling is verwijst meer en meer naar internetsites voor aanvullend, actueel en alternatief materiaal. Internetactiviteiten worden hiermee steeds meer onderdeel van methodes en leergangen. De software bij methodes kan in de toekomst door kinderen ook via internet benaderd worden.

Internetafspraken met leerlingen

1. Op het internet gebruik ik alleen mijn voornaam. Andere persoonlijke gegevens zoals foto's, achternaam, adres en telefoonnummer houd ik voor mijzelf. Het adres en telefoonnummer van de school geef ik alleen door na toestemming van de juf of de meester.
2. Ik maak via internet geen afspraken met onbekenden.
3. Bij het gebruik van een zoekmachine, bijvoorbeeld Ilse of Google, gebruik ik nooit zoekwoorden die te maken hebben met seks, discriminatie, geweld of grof taalgebruik.
4. Chatten of MSN-en is op school niet toegestaan.
5. Als ik op internet vervelende informatie tegenkom, waarschuw ik direct de juf of de meester.
6. Downloaden van bestanden mag alleen met toestemming van de juf of de meester.
7. Aan de instellingen van de computer, bijvoorbeeld screensavers, mag door mij niets worden veranderd.
8. Printen doe ik alleen met toestemming van de meester of de juf.
9. Ik gebruik geen scheldwoorden als ik een email verstuur. Ik zal nooit antwoorden op vervelende mailberichten die te maken hebben met seks, geweld, racisme of mensen die mij iets willen verkopen. Vervelende mails laat ik aan mijn meester of juf zien zodat zij actie kunnen ondernemen.
10. Door dit protocol te ondertekenen beloof ik me aan deze afspraken te houden.

Als er afspraken bewust niet nagekomen worden, zal de groepsleerkracht actie ondernemen:

De eerste keer wordt de leerling aangesproken op zijn of haar gedrag

De tweede keer is er ook contact met de ouders. De leerkracht informeert de ouders en vraagt de ouders dit met hun kind te bespreken.

De derde keer leidt tot uitsluiting van het gebruik van de computers voor een nader te bepalen tijd. Afhankelijk van de aard en de ernst, kan de leerkracht na overleg met de directie besluiten hiervan af te wijken. De ouders worden hierover altijd ingelicht.

Gedragssafspraken met leerkrachten:

1. Internet wordt gebruikt voor educatieve doeleinden.
2. Sites die wij kinderen willen laten gebruiken worden eerst door de leerkracht bekeken.
3. Er worden geen sites bekeken die niet aan onze normen voldoen.*
4. Er wordt aan de kinderen uitgelegd, waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken.
5. De leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld.
6. Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.
7. Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen.
8. Namen in combinatie met foto's van kinderen worden niet op het net gepubliceerd. In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders. Ook voor het publiceren van individuele foto's wordt eerst toestemming gevraagd.
9. Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten e-mail van leerlingen bekijken.
10. Leerkrachten zijn alert op eventuele ongewenste gedragingen van leerlingen op Internet!

*Indien de directie er reden toe ziet, kan deze inzicht vragen in het logbestand van de bezochte website's.

Website/homepage

Algemeen

Met onze website willen we informatie verstrekken over onze school aan iedereen die daarnaar op internet op zoek is.

Deze informatie bestaat uit beschrijving van de identiteit van de school, de wijze van omgang met en zienswijze op kinderen, de beschrijving van leergebieden en lesstof, de activiteiten die de school ontplooit, enz. We richten ons hierbij zowel op degenen die de school reeds bezoeken, als op hen wiens belangstelling voor onze school hierdoor gewekt zou kunnen worden. Op onze website is tevens recente informatie te vinden over actuele gebeurtenissen in en rond de school. We bieden de leerlingen de mogelijkheid om werkstukjes, tekeningen, boekverslagen e.d. te laten zien aan klasgenoten, familieleden en vrienden, dichtbij en ver weg. Deze zijn opgenomen in de rubriek Klassenwerk

Verantwoording

De website is grotendeels opgebouwd uit informatie uit de schoolgids van o.b.s. De Dromedaris. Hierdoor is een bepaalde zekerheid verkregen dat de meest relevante informatie is goedgekeurd door de geledingen van de school. Aanvullende informatie, foto's worden geplaatst n.a.v. activiteiten in en buiten de school.

Werkwijze

Leerkrachten, leerlingen of ouders die materiaal op de site willen plaatsen, kunnen dit op school inleveren bij de leerkracht die dit materiaal verzamelt (de webmaster) en doorstuurt aan een extern bureau die verantwoordelijk is voor het onderhoud van onze website.

Informatie aangeleverd door Ouderraad en Medezeggenschapsraad valt onder de verantwoordelijkheid van die organen.

Privacy

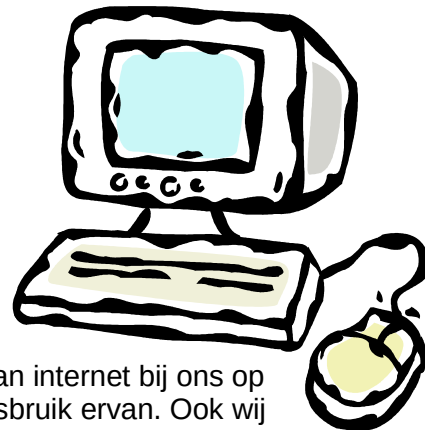
Op onze website worden o.a. werkstukjes en foto's geplaatst. De ouders worden in de gelegenheid gesteld tegen publicatie van werk, gemaakt door hun kinderen, en/of foto's met daarop hun kinderen, bezwaar te maken.(o.a. via de schoolgids zal worden gemeld hoe hiertegen bezwaar kan worden gemaakt) De webmaster – leerkracht die de taak heeft - verzamelt de namen van deze ouders en plaatst ze op een lijst. Deze lijst wordt telkens geraadpleegd als er werkjes en/of foto's geplaatst worden Deze werkjes en/of foto's worden dan niet gepubliceerd. Ouders kunnen hun bezwaar ook weer herroepen. Bij de publicatie worden geen achternamen vermeld. Bij publicatie van informatie zal (strikt) persoonlijke informatie worden weggelaten. Bij vermelding van persoonlijke gegevens van hen die bij de school zijn betrokken, zal nooit meer worden gepubliceerd dan vrij verkrijgbare informatie. Bij publicatie van informatie, waar een betrokkene bezwaar tegen maakt, zal de webmaster deze informatie op verzoek verwijderen.

Gebruikte bronnen: internetprotocol op school van de AVS (www.avs.nl)

Bijlagen:

1. ouderbrief internetprotocol
2. contract internetprotocol
3. internetprotocol symbolenkaart

Beste ouders / verzorgers,

Met dit stuk willen wij u informeren over het beleid t.a.v. het gebruik van internet bij ons op school. Er is veel te doen over het gebruik van internet, of juist het misbruik ervan. Ook wij doen er alles aan om misbruik te voorkomen. Vandaar dat we met de kinderen hebben afgesproken wat ze wel en wat ze niet mogen. Zo is er duidelijkheid door heel de school heen.

U begrijpt dat de wijze waarop kinderen worden aangesproken op hun internetgedrag afhankelijk is van hun leeftijd. Jongere kinderen worden bij het gebruik van internet altijd begeleid door de leerkracht. De leerkracht zal de kinderen al werkende bewust maken van de risico's en veilig internet gedrag. Bij oudere kinderen wordt meer uitgegaan van eigen verantwoordelijkheid in het naleven van de afspraken. In het kader hieronder staan de 10 regels omtrent het internetgebruik; het internetprotocol.

Op het internet gebruik ik alleen mijn voornaam. Andere persoonlijke gegevens zoals foto's, achternaam, adres en telefoonnummer houd ik voor mijzelf. Het adres en telefoonnummer van de school geef ik alleen door na toestemming van de juf of meester.

Ik maak via internet geen afspraken met onbekenden.

Bij het gebruik van een zoekmachine, bijvoorbeeld Ilse of Google, gebruik ik nooit zoekwoorden die te maken hebben met seks, discriminatie, geweld of grof taalgebruik.

Chatten of MSN-en is op school niet toegestaan.

Als ik op internet vervelende informatie tegenkom, waarschuw ik direct de juf of meester.

Downloaden van bestanden mag alleen met toestemming van de juf of meester.

Aan de instellingen van de computer mag door mij niets worden veranderd.

Printen doe ik alleen met toestemming van de juf of meester.

Ik gebruik geen scheldwoorden als ik een email verstuur. Ik zal nooit antwoorden op vervelende mailberichten die te maken hebben met seks, geweld, racisme of mensen die mij iets willen verkopen. Vervelende mails laat ik aan mijn meester of juf zien, zodat zij actie kunnen ondernemen.

Door dit protocol te ondertekenen, beloof ik me aan deze afspraken te houden.

Als we uitgaan van een positief beeld, dan kunnen we ook zeggen dat de afspraken, die met de kinderen gemaakt worden, voldoende behoren te zijn. Ondanks allerlei afspraken is het mogelijk dat er wel eens vergissingen gemaakt worden. Met de kinderen is afgesproken dat ze deze gelijk komen melden bij de meester of juf.

Als er afspraken bewust niet nagekomen worden, zal de groepsleerkracht actie ondernemen: De eerste keer wordt de leerling aangesproken op zijn of haar gedrag De tweede keer is er ook contact met de ouders. De leerkracht informeert de ouders en vraagt de ouders dit met hun kind te bespreken.

De derde keer leidt tot uitsluiting van het gebruik van de computers voor een nader te bepalen tijd. Afhankelijk van de aard en de ernst, kan de leerkracht na overleg met de directie besluiten hiervan af te wijken. De ouders worden hierover altijd ingelicht.

Wij beseffen dat de kinderen niet alleen op school op internet zitten, maar ook thuis. Mochten er - aangaande het gebruik van internet - thuis dingen gebeuren die ook invloed hebben op school, dan vinden wij het fijn als u ons hiervan op de hoogte brengt.

Wilt u a meer weten over internetgedrag van kinderen, de risico's en wat u er als ouder aan kunt doen om de risico's te verkleinen, bezoekt u dan eens een van onderstaande websites.

<http://www.digibewust.nl/>

<http://veilig.kennisnet.nl/>

<http://ouders.veilig.kennisnet.nl/>

<http://www.veiligonline.be/>

<http://www.surfwijzer.nl/>

<http://www.mijnkindonline.nl/>

Met vriendelijke groet,

obs De Dromedaris

Waarom een internetprotocol?

Een protocol is een lijst afspraken die je met iemand maakt. In een internetprotocol staan regels waar je je aan moet houden als je op school aan het internetten bent. Door dit formulier te ondertekenen laat je zien dat je het eens bent met de regels en gaan de meesters en juffen ervan uit dat je je hier aan zult houden. We maken deze afspraken met elkaar om te voorkomen dat jij problemen krijgt door het gebruik van internet op school en om ervoor te zorgen dat internet leuk blijft.

De afspraken:

1. Op het internet gebruik ik alleen mijn voornaam. Andere persoonlijke gegevens zoals foto's, achternaam, adres en telefoonnummer houd ik voor mijzelf. Het adres en telefoonnummer van de school geef ik alleen door na toestemming van de juf of de meester.
2. Ik maak via internet geen afspraken met onbekenden.
3. Bij het gebruik van een zoekmachine, bijvoorbeeld Ilse of Google, gebruik ik nooit zoekwoorden die te maken hebben met seks, discriminatie, geweld of grof taalgebruik.
4. Chatten of MSN-en is op school niet toegestaan.
5. Als ik op internet vervelende informatie tegenkom, waarschuw ik direct de juf of de meester.
6. Downloaden van bestanden mag alleen met toestemming van de juf of de meester.
7. Aan de instellingen van de computer, mag door mij niets worden veranderd.
8. Printen doe ik alleen met toestemming van de meester of de juf.
9. Ik gebruik geen scheldwoorden als ik een email verstuur. Ik zal nooit antwoorden op vervelende mailberichten die te maken hebben met seks, geweld, racisme of mensen die mij iets willen verkopen. Vervelende mails laat ik aan mijn meester of juf zien zodat zij actie kunnen ondernemen.
10. Door dit protocol te ondertekenen beloof ik me aan deze afspraken te houden.

Naam:

Datum:

School: De Dromedaris

Groep:

Pestprotocol De Dromedaris

(voor en door kinderen)

We spreken met elkaar af dat we ons aan de volgende afspraken houden:

- * Als iemand stop zegt stop dan!
- * We sluiten niemand buiten.
- * We dagen niemand uit.
- * We doen elkaar geen pijn.
- * We blijven van elkaars spullen af.
- * We zoeken hulp als we iets niet kunnen oplossen.
- * We roddelen niet over elkaar.
- * We geven elkaar geen bijnamen.
- * We schelden elkaar niet uit.

Als je ziet dat iemand zich niet aan deze afspraken houdt dan spreek je diegene hierop aan.

Als het niet lukt, vertel je het aan je juf of meester

dit is geen klikken !!!

Ondertekend door: